

**Астана қаласы әкімдігінің
№ 19 «Балбөбек» балабақшасы МКҚК**

Келісілді

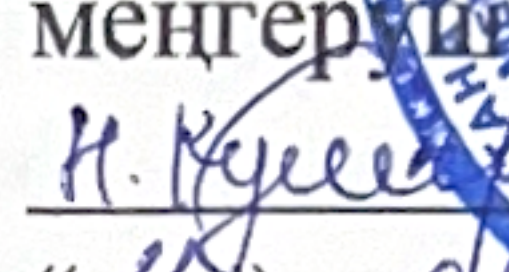
Астана қаласы әкімдігінің
«Әдістемелік орталығы»
МКҚК
басшысы

С. Дауенова
« 31 » 2023 ж.

Бекітемін

№19 «Балбөбек»
балабақшасы МКҚК
менгерушісі

Н. Кудбаева
« 31 » 2023 ж.

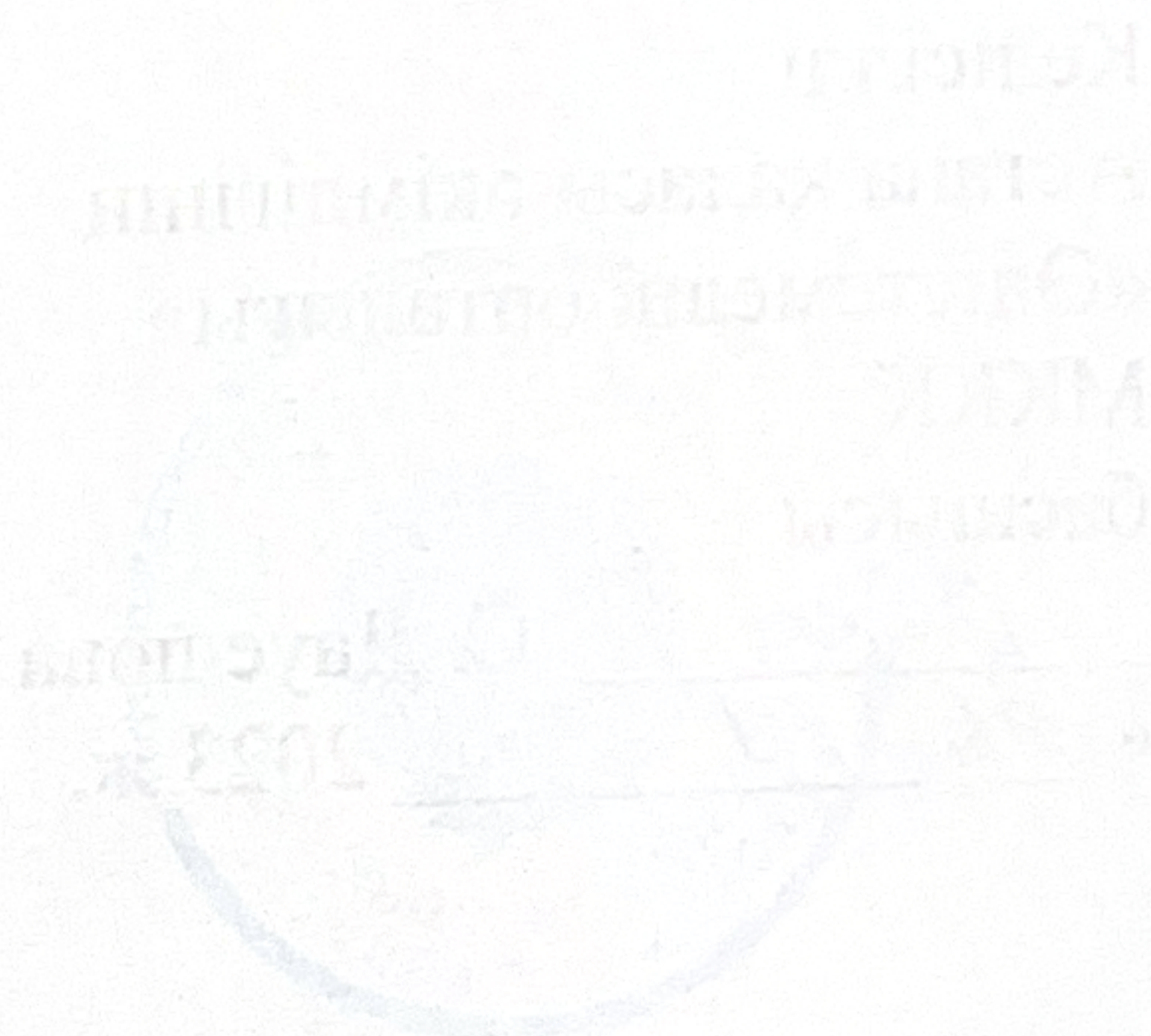
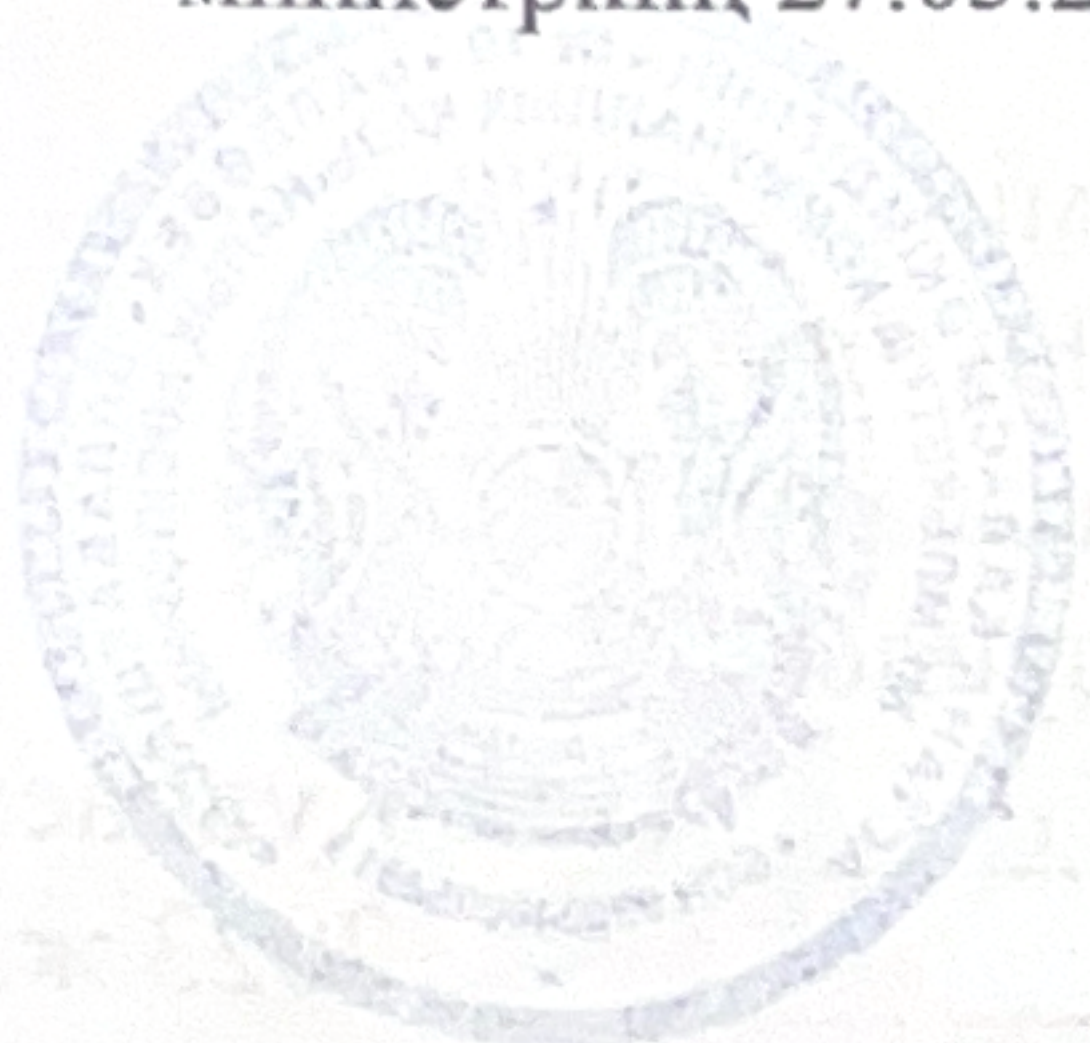

ЭКСПЕРИМЕНТТІК БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Тақырыбы «Музыкалық тәрбие арқылы балалардың ұлттық-мәдени
құндылықтарын арттыру мен ноталық сауаттылығын қалыптастыру»
2023-2026 жылдарға арналған

Астана 2023

Эксперименттік білім беру бағдарламасы «Білім беру туралы» 27.07.2007 ж. Қазақстан Республикасының Заңына (өзгерістермен), «білім беру ұйымдарында эксперимент режимінде іске асырылатын білім беру оқу бағдарламаларын әзірлеу, сынақтан өткізу және енгізу қағидаларын бекіту туралы» ҚР Білім және ғылым министрінің 27.03.2015 ж. № 139 бұйрығына сәйкес әзірленді.

Білім беру бағдарламасы білім беру ұйымының кезектен тыс оқу-әдістемелік кеңес отырысында қаралды және мақұлданды

№ 5 хаттама 30 мамырдағы 2023ж.

Оқу-әдістемелік кеңестің төрағасы

Н.С. Кулбаева

Қысқаша түйіндеме **білім беру жүйесін дамыту үшін оның әлеуметтік маңыздылығын** **ғылыми негіздеу**

Болашақ ұрпақты тәрбиелеу мәселесін шеше отырып, балалардың музыкалық дамуына, музыкаға деген қызығушылықтың артуына назар аудару қажет. Музыкалық, эстетикалық дамуды оқытумен үйлестіру мәселесі музыкалық педагогиканың проблемаларының бірі болып табылады.

Балалардың жан-жақты дамуында эстетикалық тәрбие маңызды рөл атқарады. Музыкалық тәрбие баланың ішкі әлемін байытады, оның шығармашылық қасиеттері мен музыкалық қабілеттерін ашуға көмектеседі. Баланың рухани саласын және оның шығармашылық қабілеттерін дамыту үшін музыка көп мүмкіндіктер береді.

Жалпы музыкалық мәдениеттің негізгі проблемасы - музыкалық сауаттылықтың болмауы. Музыкалық сауаттылықты білу және оны практикада қолдану, балаларға музыкалық тілді түсіну арқылы музыкалық шығарманың мазмұнын талдауға мүмкіндік береді, бұл қабылдаудың және орындаудың мәнерлілігін арттырады, музыкалық ойлауды дамытады.

Ноталық жазбаға қарап сүйену нақты интонацияға ықпал етеді, ал ноталық жазбалар түріндегі көрнекі материал ноталық сауаттылықтың игерілуін қамтамасыз етеді.

Біздің ойымызша, музыкалық мәдениеттің даму деңгейінің төмендеуіне байланысты, қарапайым білім кешенін қалыптастыруға және жас ұрпақтың музыкалық мәдениеті мәселесін шешуге бағытталған ноталық сауаттылықты оқытудың кешенді әдістемесін құру қажеттілігі туындады. Қазіргі уақытта музыкалық іс-әрекетінде ноталық сауаттылыққа көңіл бөлінбейді. Музыкалық білім беру теориясында бұған айтарлықтай аз көңіл бөлінеді.

Бұл мәселені ашуға педагогтер П.Мироносицкий, Н.Гродзенская, Г. Ригинаның жұмыстары көмектесті. Қызметтің ұйымдастырушылық негізі Э. Абдуллиннің еңбектерінде әзірленген педагогикалық зерттеу әдістемесі болды.

Жұмыста қолданылатын әдістер: талдау және синтез, салыстыру, музыкалық-педагогикалық тәжірибені зерттеу.

Өзектілігі:

Балаларды музыкалық тәрбиелеудің маңыздылығы туралы ұзақ уақыт бойы өзекті мәселе болып келеді. Музыкалық іс-әрекет тұлғаның барлық аспектілерінің дамуына және баланың танымдық даму саласына әсер етеді.

Музыкалық эксперименттік іс-әрекеттің негізгі мақсаты – эстетикалық сезімдерге, адамгершілік тәжірибелерге әсер ету. Балалардың танымдық белсенділігін, қызығушылығын дамыту, өз әуендерін жасай отырып, дыбыстармен тәжірибе жасай білу, музыкаға деген тұрақты қызығушылықты дамыту, ұлттық музыкалық аспаптарды танып, қолдана білу, балаларды өз жас ерекшелігіне сай музыкалық сауаттылыққа үйрету.

Жоба балаларға музыканың сиқырлы әлеміне енуге, олардың музыкалық және көркемдік талғамын, шығармашылығын дамытуға, баланың рухани әлемін байытуға және оны музыкалық білімді тұлға етуге көмектеседі.

Зерттеу объектісі: мектеп жасына дейінгі балалар.

Зерттеу пәні: балалардың ноталық сауаттылық негіздерін қалыптастыратын процесі.

Мақсаты: музыка арқылы балалардың ноталық сауаттылығын қалыптастыру.

Міндеттері:

1. Балалардың ноталық сауаттылығы, музыкалық білімі, іскерлігі мен дағдыларының негіздерін дамыту;
2. Балабақшаның тәрбие-білім беру процесіне заманауи музыкалық тәрбиелеу технологияларын зерделеу және енгізу;
3. Эксперименттік алаңның жұмысын жүргізу үшін оңтайлы жағдайлар жасау.

Болжам: егер балалармен музыкалық бағытта жүйелі шығармашылық жұмыс жүргізілсе, онда балалардың музыкалық қабілеттерінің көрсеткіштері жоғарлайды және ноталық сауаттылық негіздері қалыптастырылады.

Эксперимент мерзімі: 2023-2026 оқу жылдары.

Эксперимент кезеңдері

№	Кезеңдер	Жүзеге асыру мерзімі	Жұмыс мазмұны	Күтілетін нәтиже
1	Тәжірибелік	2023-2024 оқу жылы	Жұмыс көлемін анықтау; әдебиеттерді, интернет - ресурстарды зерттеу және талдау; бағдарламалық - әдістемелік және көрнекі материалдарды таңдау; пәндік - кеңістіктік дамыту ортасын құру. Бағдарламаны әзірлеу бойынша шығармашылық топтың отырыстарын өткізіп,	Педагог қызметкерлердің теориялық білімі мен практикалық дағдыларын арттырылады; эксперименттік алаңның материалдық-техникалық базасы нығайтылады; қажетті жағдайлар жасау және

		жобасын дайындау. Әзірленген бағдарламаны қалалық сраптау кеңесіне ұсыну. Балаларды музыкалық тәрбиелеу мәселелері бойынша педагогтерге, ата-аналарға кеңестер мен ұсынымдар әзірлеу. Педагогтердің біліктілігін арттыру. Ата-аналар жиналыстарын өткізу. Кіріспе, аралық, қорытынды мониторингін жүргізу. Эксперименттік бағдарлама тақырыбы бойынша педагогтердің кәсіби білім деңгейіне диагностика жүргізу. Эксперименттік алаң аясында іс-шаралар өткізу (шебер-сынып, дөңгелек үстел, әдістемелік сағат). Ақпаратты балабақша сайтында, ата-аналарға арналған бұрыштарда және басқа интернет-ресурстарда жариялау. Өртүрлі форматта музыкалық іс-шаралар (музыкалық ойындар, музыкалық байқаулар, музыкалық кештер, ойын қызметтер және т. б.). Эксперименттік алаң бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттерді қарау. Эксперименттік алаң бағдарламасы аясында іс-шараларды өткізу: ата-аналар мен педагогтерге арналған кеңестер, буклеттер, презентациялар. «Балалардың музыкалық сауаттылық негіздері» бағдарламасының өзін-өзі талдауы. Балалардың музыкалық	дұрыс ұйымдастырылған музыкалық ойын қызметі балалардың музыкалық, эстетикалық мәдениетінің қалыптасуына оң әсер етеді; музыкалық сауаттылықты, шығармашылық белсенділікті және мектеп жасына дейінгі балалардың коммуникативті дағдыларын қалыптастыруға ықпал етеді; кіріспе, аралық, қорытынды мониторингінің көрсеткіштеріне сәйкес жұмыс жоспары құрылады; ата-аналармен сабақтастық жолдары анықталады; балалардың жан-жақты дамуында эстетикалық тәрбие маңызды рөл атқарады; музыкалық сауаттылықты білу және оны практикада қолдану, балаларға музыкалық тілді түсіну арқылы музыкалық шығарманың мазмұнын талдауға мүмкіндік береді, бұл қабылдаудың және орындаудың мәнерлілігін арттырады, музыкалық ойлауды дамытады., ноталық жазбаға қарап сүйену нақты интонацияға ықпал етеді, ал ноталық жазбалар түріндегі
--	--	--	---

		тәрбие мен музыкалық сауаттылығын қалыптастыру бойынша іс-шараларды ұйымдастыру (ойын сауық, жәрменке, көрме, байқау). Қорытынды іс-шара ұйымдастыру, «Балабақша жағдайында музыкалық тәрбие және ноталық сауаттылық», педагогтердің тақырыптық іс-әрекеттерін қарау. «Балаларды музыка әлемімен қалай таныстыруға болады» оқыту семинар-практикумы. «Бір қап алма» музыкалық ертегі қойылымы. «Ноталық сауаттылық жолымен саяхат» тақырыптық ұйымдастырылған іс-әрекет. «Сабантой» мерекелік іс-шара. «Авторлық әзірлемелерге қойылатын талаптар» педагогтерге арналған оқыту семинары. «Музыка бояулары» шығармашылық шеберханасы. «Табиғи материалдардан музыкалық аспаптарды жасау» тақырыбы бойынша ата-аналар үшін шебер-сынып. «Сиқырлы аспаптар» балалар мен ата-аналар жұмыстарының көрмесі. «Қазак ертегілерінің ырғағымен» кіріктірілген ұйымдастырылған іс-әрекет, теарландыру, музыкалық ертегі қойылымы. «Біз билейміз, ән саламыз, бірге жақсы өмір сүреміз!» атты ата-аналар үшін музыкалық кеш. «Айтыс» жыр жарысы. «Ноталық сауаттылығы	көрнекі материал ноталық сауаттылықтың игерілуін қамтамасыз етеді.
--	--	--	--

			апталығы» ашық ұйымдастырылған іс- әрекеттерді қарау. Драма театрына, опера және балет театрына экскурсия. Қортыныды іс-шаралар өткізу: «Қол өнері» шығармашылық жәрменкесі. «Сәруәр» қазақ ертегісінің ырғағымен мюзикл, мектепалды топтар. Балалардың дамуына кіріспе, аралық, қорытынды мониторингін жүргізу, талдау.	
2	Жалпылау	2024-2025 оқу жылы	Кіріспе, аралық, қорытынды мониторингін жүргізу. Музыкалық тәрбие және сауаттылық негіздерін бойынша тәжірибені жалпылау. «Музыкалық ойын жабдықтарын және музыкалық аспаптарды жасау» қызметі. Орындалған жұмысты талдау. Қорытынды іс-шара: «Ұлттық-мәдени құндылықтарды сіңіру әдісі арқылы балаларды музыкалық тәрбиелеу» тақырыбы бойынша қалалық деңгейде семинар.	Педагог қызметкерлердің музыка саласындағы кәсібилігінің өсуі және инновациялық музыкалық ойын технологияларын игеру. Мектеп жасына дейінгі балалардың дамуының объективті көрінісін ұсынады.
3	Енгізу	2025-2026 оқу жылы	Кіріспе, аралық, қорытынды мониторингін жүргізу, талдау. Басылымдарда және сайттарда жарияланымдар. Эксперименттік топ тәрбиешілерінің есептері. Білім беру процесіне тарту: газеттер көрмелерін, қолөнер көрмелерін, жәрмеңкелерді және т. б. іс-шараларды ұйымдастыру. «Әнді сүйсең - менше сүй» әжелер сайысы. «Сыр сандықтағы әуенді тап»	Бағдарламаны түзету мен апробациялауды аяқтау, эксперименттік алаң бойынша қызмет фрагменттерін көрсете отырып, қалалық семинар өткізу.

		іс-шара. Қорытынды іс-шара: Қалалық деңгейде білім беру ұйымының инновациялық қызметінің тәжірибелік-эксперименттік алаңының жұмысын көрсету. «Музыкалық тәрбие арқылы балалардың ұлттық-мәдени құндылықтарын арттыру мен ноталық сауаттылығын қалыптастыру негіздері» бағдарламасының апробациясын жасау.	
--	--	--	--

Эксперимент жүргізудің қажетті шарттары:

- көрнекі құралдар;
- музыкалық аспаптар;
- музыкалық жабдықтар;
- костюмдер;
- атрибуттар.

Зерттеу әдістері: сауалнама, бақылау, жобалау, зерттеу.

Бақылау, мониторинг және эксперимент нәтижелерінің дұрыстығын қамтамасыз ету құралдары: кіріспе, аралық, қорытынды мониторингінің нәтижелері; өткізілген іс-шараладың есебі; аналитикалық есеп; талдау; анықтама; хаттама.

Эксперимент бағдарламасын қамтамасыз ететін оқу-әдістемелік әзірлемелердің тізімі:

1. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің міндетін атқарушының 2016 жылғы 12 тамыздағы № 499 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы. ҚР Білім Министрінің 2022 жылғы 14 қазандағы № 422 бұйрығына қосымшасы.

2. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің «Оқулықтардың, оқу-әдістемелік кешендердің, құралдардың және басқа да қосымша әдебиеттердің, оның ішінде электрондық жеткізгіштердегі тізбесін бекіту туралы» 2019 жылғы 17 мамырдағы № 217 бұйрығы.

3. «Балдәурен», Г.Қ. Жұмалиева, Алматы «Білім» 2002;

4. «Музыка хрестоматиясы», Ф.М. Қоңыратбай, Алматы 2006;

5. «Балдәуренге базарлық», балаларға арналған әндер жинағы, Астана 2008;

6. «Основы музыкальной грамоты», Г.П. Шишкина, Ростов-на-Дону, 2019;

7. «Весёлая музыкалочка», Ю. Фролова, Ростов-на-Дону, 2013.

**Экспериментті кадрлармен қамтамасыз ету бойынша
алдын ала есептеулер**

№	Тегі, аты-жөні	Лауазымы	Білімі	Еңбек өтілі	Санаты	Байланыс тел, e-mail
1	Кулбаева Нургуль Сейдакбаровна	Меңгеруші	Жоғары	12 ж.	-	887789272383 Balbobek19@mail.ru
2	Жумабаева Гульден Рахимжановна	Инновация әдіскері	Жоғары	6ж.	Педагог-модератор	87029024252 gulden18-07@mail.ru
3	Рсалдина Анар Канышовна	Хореограф	Жоғары	14ж.	-	87754060076 A-rsaldina.kz@mail.ru
4	Манапова Эльмира Оналбаевна	Психолог	Жоғары	10ж.	-	87758631351 man.el48773@gmail.com
5	Нұранова Мадина Серікқызы	Тәрбиеші	Жоғары	4 ж.	-	87081750748 nuran.madikha@gmail.com
6	Берденова Бибигул Кенжалиевна	Тәрбиеші	Жоғары	13ж.	Педагог-модератор	87475771539 berdenovabibibgul@mail.ru
7	Абжанова Кенжегуль Тауекеловна	Тәрбиеші	Жоғары	23 ж.	-	87757412731 abzhanova_2012@mail.ru

**Экспериментті экономикалық қамтамасыз ету бойынша
алдын ала есептеулер**

№	Іс-шаралар мен жабдықтардың атауы	Саны	Өлш. бірлігі	Соммасы, тг.
1	Әдістемелік әдебиеттер	2	Дана	10000
2	Тақырыптық кітаптар	5	Дана	15000
БАРЛЫҒЫ:				25000

Материалдық-техникалық қамтамасыз етуі

№	Жабдықтардың атауы	Саны	Өлш. бірлігі
1	Музыка залы	1	Дана
2	Асатаяқ	12	Дана
3	Дауалпаз	3	Дана
4	Домбыра	5	Дана
5	Қоңырау	6	Дана
6	Сазсырнай	2	Дана
7	Сыбызғы	3	Дана
8	Сылдырмақ	12	Дана

9	Тайтұяқ	12	Дана
10	Колонка	1	Дана
11	Микрофон	1	Дана

Эксперименттің ғылыми тұрғыда қамтамасыз етілуі

1. «Балдәурен», Г.Қ. Жұмалиева, Алматы 2002;
2. «Музыка хрестоматиясы», Ф.М. Қоңыратбай, Алматы 2006;
3. «Основы музыкальной грамоты», Г.П. Шишкина, Ростов-на-Дону, 2019.